

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 10. szám alatt. SZÉNYI-ház Kunz József úr kereskedőjével szemben.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: Egész évre - - - - - 10 frt - kr. Félévre - - - - - 5 frt - kr. Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr. Egy hónapra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetmények.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

POLITIKAI, TARSASALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen napoként a vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Ottasábos petitor egyzeri beiktatásáért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyilttér 4 hasábos petitorért 20 kr. Hirdetést vagy reclamat magában foglalt újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Kedd Október 13.

200. szám.

Szegény Apponyi!

(T.) Ismét bántják szegény Apponyi Albert grófot. Pedig tagadhatlan, hogy jó ember. „Mint buzgóságos vallásos egyén, nem teheti, hogy különb legyen annál a szentnél, melynek maga felé hajlik a keze, s ha nem ér semmit az a közmondás: „Segíts magadon s az Isten is segít,“ akkor mire való volt kitáplálni? Szegény jó Apponyi pedig nem követ el egyéb bűnt, minthogy magán akar segíteni.

Erős akarat nem ismer akadályt. Apponyi sem. Azt tartja, hogy ha Beaconsfieldnek, egy szegény zsidó fiúnak sikerült, hogy Nagy-Britannia miniszterelnökévé legyen, hát mivel különb ma Nagy-Britanniánál Magyarország és mivel különb Apponyi Albert grófnál egy Beaconsfield!

Jól teszi a nemes gróf! Csak rajta! Ha maga elé tűzte a miniszterelnökséget, hát tud is hozzá beszélni. Aztán meg van egy szüjtje amelyik írni tud, hát Magyarországnak nem kell egyéb. Ne tessék hinni Szapárynak, hogy tenni kell. Beszélni kell. Kritizálni kell. No de hiszen tudja azt a nemes gróf, hogy mint kell. Tehát a világot nem hinni Szapárynak, ez a fő! Csak beszélni csak beszélni szépen ragyogóban, fővillanyozóban, lelkesítően, és ezt érti a nemes gróf, de nem lépni a cselekvés linárájába, mert az feneketlen s elnyeli az embert, ha még olyan magas is, de meg nincs is olyan léggömbbé fúlyt hólyagja a szónoklatnak amely onnan, ha egyszer a mamelukhad rá veti magát, — ki tudja emelni.

Furcsa! Még azt kérdezi tőle Szapáry, hogy mit alkotott már? Mit? Alkotott egy közvéleményt, amely tudja és meg van róla győződve, hogy Apponyi Albert miniszterelnök akar lenni. És ezt a közvéleményt megalkotta úgy, hogy

nincs ember a világon, aki mást tudna a nagyközönséggel elhitetni.

Hanem most az egyszer, a közigazgatási reformjavaslatl szemben tanított magatartása, megzavarta a fejeket. Kedték hinni, hogy a nemes gróf már-már a közügyért is tesz valamit ami sehogy sem illett volna a programjába. Voltak ugyan akik egészen helyeselték a finészt amelynek révén a Szapáry kabinetbe akart jutni, de mások nem tételezték fel Szapáryról, hogy át ne tudjon látni a nemes gróf terveinek hálóján.

At is látott Apponyi szürnyti haragos megbotránkozására, aki aztán kiadta szívének keservét, lelkének gyűlöletét jászberényi választói előtt, kik sajgó sebeire „éljen“ irt csepegtettek.

Aztán mi más volna mind ez, mint emberi dolog. Te édes olvasóm talán különb lennél mint Apponyi gróf, a nélkül a szándék nélkül legyen mondva, mintha sérteni akarnád. Mert fölteszem, magad elébe tűznél egy tervet, egy olyan tervet például, hogy megakarsz gazdagodni. Nem riadnál vissza egy furcsa üzlettől sem, na meg egy kis uszortól sem, és ime mindig akadna valaki, aki meghusitáná nyenyedet. Ugyan mond, nem haragudnál arra a valakire? Nem panaszkodnál fenyegetőznél, pláne ha akadnál egy egész városra, olyan jámborra mint Jász-Berény, hol nem csak meghallgatnának, de meg is számnának, meg is éljeneznének.

A közigazgatási áll mosításáról szóló törvényjavaslatot a förendház tegnapi ülésében styárius javítások nélkül, eredeti szövegében, Zichy Antal, Bóthy Zsigmond, s a miniszterelnök hozászóllalásai után — elfogadta.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma nyújtja be az öt havi indemnity iránti törvényjavaslatra vonatkozó jelentését. A jelentés még e hét folyamán tárgyalás alá kerül a házában.

Beszámoló beszédek. Vasárnap két helyen tartottak beszámoló: Csabán br. Próna y Dező foglalkozott a lefolyt parlamenti év nevezetesebb mozzanataival és szolott a kormány hatalmi törekvéseiről; — Karcag-on Madarász Imre tartott beszámolót, akit választói újból felkértek a jelöltség elfogadására. Mindkettőnek könnyű volt kiérdemelt hallgatóság tapasit és éljenezéseit.

Önérdék.

Önérdék a világ kormányzója. A szentes lelkiület tág teret hódított immár a köz és magánéletben. A szolgálai hízézés, bókólás és hajlongás mindinkább elharapózik, a férfias jellem mindinkább visszavonul és akarva nem akarva, kénytelen helyet adni a szájás szövitőzéseknek.

A csuszás-mászás illi mostanság diadalát, mert fent és alant egyaránt erkölcsi gyávaság uralkodik.

Az emberek, ha boldogulni akarnak, kénytelenek a nagyok kegyeit hajhászni. A szomorú tapasztalatok ugyanis napokonkint igazolják, hogy a kegyvadász sokkal biztosabban halad előre, mint az önérdetes férfi, ki magasztos öntudatában látja legfőbb jutalmát.

Az üres fenhéjázó nem válogatja az eszközöket, édes keveset törődik azzal, ha meg is széplősíti jellemét, csak hogy emelkedhesék, míg a szerény, önérdetes férfi inkább rongyban jár s száraz kenyert eszik, sem hogy a játszi szerencse mosolygásáért s a földi kincsekért odavesse emberi lényének tisztá méltóságát.

Csalfa fényben uszik a társadalom, a nagyokat szemtelen hízéggel övezik. A megvásárolt erény hősei gondatlanul csapongnak, a személynvesztőt tűndér álmask, arany élvezetek rebesdik körül.

A törpe lelkek gyáva bámulókra akadnak, kik vakágukban vesztegelnek s szájatvá hallgatnak. A társadalom jobb eleme, Pilátusként melegegdedve, mossa kezét s a bátor föllépés helyett busan lehorgasztott fövel vonul vissza.

Az önteltségünk szárnyapokodása immár az eget verdesi s az önzés tengerében uszik a társadalom.

Jellemtelenség a kor bélyege s a szeplőtlen és tántorithatatlan jellem a „fehér holló“ közé tartozik. Hajdanta a haza, vallás vagy valamely magasztos eszme volt a jelszó, most

az önzés az új bálvány, mely az ideális érdekeket kimélet nélkül föláltozza oltárán, melyen az urhatnamság, vagyon és hatalom után való kapkodás tüze ég.

A nyereszkedő vágy szelében utat tört már, az erkölcsiesség vas parancsolatai pelengerre vannak állítva, az előjáróság kigunyolását érdemnek tartják, a vallásos embert pedig nevetve emlegetik.

A kapzsiság s a meggadagodás szenvedélye immár eszményi magaslatra emelte a jogosulatlan s nem tisztességes vagyonsereszt. Egyesek nem is riadnak vissza a legvakmerőbb vállalatoktól sem, csak hogy meggadagoljanak; egyesek a legtisztességtelenebb parancsolatot is teljesítik, csak hogy pénzhez jussanak.

Hát a féktelen fényüzés hány családót tett már tönkre? A könyelmű s pazar életmód hány családót sodor már legkétségbejött viszonyok közé? Mindezekhez hozzájárult a fokról-fokra emelkedő drágaság s itt ott a keresztványa.

Akárhányszor rezgésbe jönek szívünk fájdalomhurjai, midőn azokra gondolunk, a kik munkahiány miatt nyomorognak, vagy a kik a nap fáradaimai után nyirkos pinceszékhelyiségekben kénytelenek élni, hova a nap sugar sem árasztja fényét. Vagy hányszor kénytelenek pusztá földön hálai, a hol a családtagok mint élő csontvázak ülnek össze s az inségtől elaszott kezekkel nyulnak mohón a száraz kenyér után!

Sőt tét ké p, de igaz!

Dr.V.S.

Külföld.

Spányolország és a hármass szövetség. A Journal des Débats azt a minapi hírt, hogy Spányolország a hármass szövetséghez csatlakozik, a spányol forradalmárok koholmányának mondja, akiknek az a szándékuk, hogy bizalmatlanságot támasztsanak Franciaországban a spányol monarchia ellen. A Journal des Débats megjegyzi, hogy a francia védvámosok nagy igényeikkel megakadályozták a spányol-francia kereskedelmi szerződés létrejvetelét, úgy minden esetre lehetséges, hogy Spányolország közeledni fog a hármass-övetséghez.

Az orosz kölcsönről a párisi lapok igen kedvezően írnak, és azt hiszik, hogy a kölcsönt magában Párisban ötszörösen fogják tuljegyezni. A lapok azt jelentik, hogy ez az aláírás megfelel egy a francia hazafiásznak,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Rónai Gyula.

(Morócz József.)

1828—1874.

A magyar színészet eragygó tehetsége született, Somló-Vásárhelyt 1828-ban Veszprém vármegyében a nemes Morócz családból már mint fiatal jogász ellenállhatatlan vonal-mat érzett a színészet iránt. 1847-ben Budán föllépett „Lorenzino-ban“ s nagy sikert aratott. E siker után nem sokáig habozott, — hanem elhagyva sokat ígérő pályáját, nem gondolva szüleinek tilalmával, lemondva az ősi névről, csakhamar Tháliának fölkerent papja lett. Három év leforgása után mint fényes meteor tünt fel a színészet egén. Rónaiban minden megvolt a mi őt nagy művészsé avatta, szimpatikus szép jelenség I. Napóleoni arczal, gyönyörű ritka erős organum, mely tombalt mint a vihar, s ha kellett lágyan sirt, zokogott mint a fuvola — sírni és nevetni a színpadon csak Rónai tudott. Minden mozdulatán meglátszott hogy urnak született. Nemes férfias magatartását sas tekintetét, s parancsoló szavát oly jól esett hallgatni a világot jelentő deszkákon. E tulajdonok mellett a legjobb barát, s mindenkit elcsigázó „collega“ volt.

Rónaival először 1862-ben találkoztam Győrött Hubay Gusztáv társulatánál, ismeretségünk rögtön igaz és mély barátságá fejlődött, s megtartottuk azt haláláig. S valóban egy hálás tartozást róvok le e nagy művész irányában, ha szerény művemben emléket megörökítem.

Mert ő volt mesterem, tanítóm! Midőn fiatal kezdő színész voltam, ő tanított járni, állani, a színpadon. Látni fejlődő tehetséget, budított, bátorított; — Főrendezője

lővén a társulatnak, kiváló szerepek betanulá-ára ösztönzött; s csak akkor tűzte ki előadása a darabot, mikor már teljesen betanultam. Szóval pártfogóm, barátom volt. Szeret-ük egymást mélyen és igazán.

Olyan Shakespere színész mint ő volt, nemigen lesz egy pár évtizedig. Az ő „Lear-ja“, „Othello-ja“, „Macbeth-je“, III. „Richard-ja“, „Coriolan-ja“ mint megannyi tündökölő csillagai voltak alakításainak. Hát „Dózsa György“, „Brankovics“, „Bánk-bán“, „Peturbán“, „Maurice György“, (Saint Tropsi urnöben), „Alba herceg a (Hazában), „Lugartó“ gróf, (Mathildban), „Viola“ stb. soha el nem tejeithető kimagasló páratlan alakítások. Mint ember? szeretetre méltó gavallér, valódi ur volt; neki csak egy hiányzott: hogy nem volt százezer forint évi jövedelme. Midőn 1858—59. évben a budapesti nemzeti színházban vendégszerepelt — első föllépte mint „Maurice György“ (a Saint Tropsi urnöben) volt. A közönség és sajtó egyaránt el volt ragadtatva. A második föllépte Jókay Mór „Dózsa Györgye“ volt, a nemzeti színház tagjai már előre örültek a kudarcnak, a mint Rónai vallani fog; hisz Egressy Gábor nagy művésznünknek kiváló alakításai közé tartozott Dózsa György, — Rónai „Dózsa-ban“ oly nagy sikerrel játszott, olyan óriás lelkesedést keltett a harmadik felvonás nagy jelenetében, hogy utána tisz-szer hívták a lámpák elé egymásután. Koszorus költőnket Jókait — mint szerzőt — anynyira elragadta művészi alakításával, hogy a színpadra rohant, s megragadva Rónai kezét így szólott: „Igy képzeltem — így gondoltam Dózsa-t, midőn művemet megírtam.“

Egy alkalommal Rónai „Gyulán“ vendégszerepelt „Violában“, művészi játéka annyira elragadta a vele működő színészeket is, hogy az illető szereplő színész, ki a darabban egy hajdat játszott, s azt kellett volna a törvényszéknél jelenteni: „Hogy Viola a nála

lővő pisztolylyal föbe lötte magát“ zavarában a főbírónak így jelentett: Tekintetes ur kérem Rónai ur aqyonlőtte magát.“

E fényesen sikerült budapesti vendégszereplés után Rónait szerződtették a nemzeti színházhoz. De fájdalom akkor más szellem uralkodott ott — mint jelenleg! Két év múlva az iryagság, — az intrika mellőzni kezdte s kiváló portentum tehetségnek menni kellett! — Előbb Kolozsvárra, utóbb a debreczeni színházhoz szerződtették — nem is vált meg többé intézetünkől, hol mindig ünnepeelt tagja s elkenyezettett kegyence volt az akkori időben összefort két magyar városnak — Debreczen és Nagy-Váradnak haláláig. Miódkét várost nagyon szerette! Kiválóan e két városban ismerték fényes tehetségét, csak itt méltányolták kellően nagy művészetét. — S ha voltak is — mint minden művésznék gyön-geségei — itt elnézték hibáit, mert művésze-te fölemelte őt a köznapiaságból s teremtő szelle-mre, — lekötötezőz finom modora mindenki becsülését megnyerte.

Ha valakit szeretett, azt a gyöngédség és udvariasság minden jelével elhalmozta. — Hogy mennyire rajongott Nagyságos Kiss Sándor urért, az akkori Intendánsért, elmond-dom néhány sorban.

A debreczeni színtársulat a nyarat rendezen Nagy-Váradon töltötte! Egy nyári este beszélgettünk Rónaival az Arena udvarán. Negyednapra jutalomjátékom volt! Rónai előre kürtöli nekem „Na cziczirka“ (engem így hívott) szép és nagy közönség lesz „Egy szegény ifju történetére“ (jutalomjátéki darabom) „bizón Bálám! ha neked volnék, meghívnam rá a mi kedves Intendánsunkat!“ — Az eszme testé lőn. — Másnap már a meghívót elküld-tem Debreczenbe Nsgos Kiss Sándor urnak.

Negyednapra a délutáni vonattal meg-jött a mi szeretett Intendánsunk. Az előadás után a vacsoránál Rónai meghívja Kiss Sán-dort másnapra a Püspök-fürdőbe. Másnap ki

is mentünk ebédre! . . . ebéd után a parkban sétálgattunk, végre eljutottunk a hévíz forrásához, mely milio és milio csigát bugy-borékoltt föl vízből.

Az Intendáns ur azt mondja. „Jaj de szépek e kis csigák! s milyen sok van a forrás vízében.“? Rónai nem szól semmit, ruhástól be megy a hévízbe, megütli kalap-ját a csigákkal s kijövet oda nyújtja az ő drága intendánsának, s így szól; „Tessék nagyságod! van már csiga bőven! ezek szeb-bek mint amit a fürdőben, oláh fáták árul-nak, mert ezek a forrás mélyéből valók! . .

A nők udvariasságában pedig a merő udvariasság volt. Az akkori társulat prima-donnája Nagy Luiza volt, (jelenleg a nem-zeti színház tagja) Egyszer meghívtam Lui-zát ebédre, Rónai is ott volt! Junius lévén az ebéd végén gyümölcsnek földieper volt — Nagy Luiza elmondta hogy mennyire szereti az eperet. Másnap reggel Rónai két nagy füles kosár földi eperrel baállit Nagy Luizá-hoz! „Tessék itten az eper!“ Luiza zavarba-jő, látva ezt a tenger sokasága eperet, a Rónai gyöngéd figyelmét visszautasítja — I mit tesz Rónai? a két kosár eperet kiveszi a hordár kezéből, s behinti vele Nagy Luiza tágas udvarát! — S így szól „Ha nem fog-dadtad el gyöngédségemet, legalább érezd az eper szagát két napig.

Irgyei azt híresztelték, hogy Rónai csak akkor tudott nagyszerűen játszani, ha a pohár fenekére nézett? Ezt merően taga-dom! — Egy művész bármindz genie legyen, képtelen tisztátalan fölvel Shakespere nagy alkotásai közül bármilyiket előadni. Rónai mesteri alakításában mindig tiszta volt, sőt annyira ment pancia-sága, hogy az nap, m dőn nagy és kedvenc szerepeiből játszott egyet, — nem is ebédelt!

Nemes szíve, mely minden székét, jó-ért buzgólkodott, volt halálának oka! Szívba-j-ban halt meg szegény barátom.

mint a francia érdekeknek. A Temps ezen felül azt írja, hogy az orosz kölesút részben Franciaországban megrendelő gyegyerek beszerzésére fogják fordítani.

Az oroszbarát nagyvezérnek. Dsevardnak bukása mint Konstantinápolyból írják küszöbön áll, Dsevadot Sakir pisával fogják helyettesíteni. Ezt a változást az angol nagykövet és a szövetséges három hatalom befolyásának tulajdonítják.

Kolozsvári levél.

Válasz a

„Levél Debreczenből” című cikkre.

Tisztelt szerkesztő ur! A kolozsvári „Ellenzék” f. hó 6-ikán megjelent 227-ik számában „Levél Debreczenből” című alatt „Szemlélet”-től egy közlemény látott napvilágot. Megvallom — e levél irónikus, kicsinyítő hangja Debreczenről — mint a debreczeni viszonyokat ismerő embert — bosszantott, s részint ez, de főképen e levélből az objektivitás hiánya — adta a tollat kezembe. Elmondja „Szemlélet”, hogy sok szép hallott Debreczenről, hogy tehát a halottak felől közvetlenül meggyőződésessé: bevonult oda 8 órai „kényezvesztéskor” (?) De — fájdalom — tetszését a város nem nyerte meg, mert keresve kellett keresnie egy-egy magyar viselkedését, egy-egy utcafélyét és szót; magyar nyelvű a kávéházakban nem hallott, hanem mindenek helyét látott elég vuklis és plundrás lengyel zsidót, érthetetlen héber feliratokat a házak falain, az üzletek felett, a piszáról lenyuló utcaók elején füstös falakat, ronda ereszeket, a nagy templom előtt labódét köztén füsttel s így tovább. Elbeszél egy epizódot, megdicséri a Margit fürdőt s aztán felkiált: „Uramfia! hát ez a fej-10-10 Debreczen!” — Eltávozik pedig azzal a tapasztalattal, hogy a város fejlődik ugyan, de a régi magyar közbirtokosság szegényedik s visszavonul a cselekvés teréről.

Szarfelett csudálkozom, hogy épen kolozsvári ember írja ezeket, mert hiszen Kolozsváron az elmondottak mindenikéhez, — amit különben én természetesen találok Kolozsváron, hozzá lehet szokva s így mint nem új dolgok nem köthetők a figyelmem. Vagy talán épen azért írja mindezeket, mert annyira hozzá van szokva látásokhoz, hogy sehol nem szabadulhat fölül? Nagyon valószínűnek hiszem magam is. A kolozsvári rémképek üldözik s ott is látja, a hol azok hiányzanak. De nézzük, miket is mond? 1. Magyar viselkedés nincs. Hát ez van, de „Szemlélet” ur nem látta meg. 2. Vuklis, plundrás zsidók „bőven” kóser feliratok, a piac közelében „füstös”, „ronda” házak vannak. Hát ezek meg nincsenek egy és a mint a „Szemlélet” festi, s ezeket mégis látja.

Csudálatos játék van a szemének! A nagytemplom előtti labódé sem tesz szik füstjével együtt. Csak nem gondolja „Szemlélet”, hogy valami diszes palotát főgnának emelni bárhol is egy ártási kut létesítésnek előmunkálataihoz!

Hogy pedig a város nem csak fejlődik, de szépen fejlődik: az elfogulatlan itélő előtt bizonyításra nem szorul.

Hála Istennek a régi magyar birtokosság sem szegényedik, ezt mi akik köztük élünk jobban tudjuk, mint a ki csak 8 óráig lát Debreczenben, és a cselekvés teréről nem vonul vissza. Tessék megtekinteni a telekkönyveket, megkérdezni kik bírták a pusztákon a viruló tanyákat: tessék elolvasni a törvényhatósági bizottság választott és vir-

Az utolsó nyáron — amit együtt töltötünk Nagyváradon — már nagyon komoly, szomorú volt; ha gyöngéden kérdeztem tőle hogy mi baja? ... Nem szolt semmit, csak némán szivére mutogat, s aztán felsóhajtva így szolt: „nagyon fáj! nagyon fáj!”

Gyermekait imádtá, Mari és Sándor már nagyok voltak, Mari már szerződött tagja volt a debreczeni társulatnak; Sándor meg kis diák volt, különösen fiának sorsa nagyon aggasztotta; tudta, hogy napjai meg vannak számlálva, szüntelen azon töprengött hogy mi lesz belőle?!

Ó, ki annyira imádtá pályáját, az utolsó időben már nem óhajtott játszani. Utolsó fellépte „Alfonz ur”-ban a tengerész volt, már nehezébe esett a beszéd, mert ha érzékeny jelene következtett, a köhögés szüntelen elfogta. Én játsztam Alfonso urat ...

Az ilyen fajta szerepekben nagyon szeretett — játékonon mások mindig jö-üzien mosolygott. Ez utolsó játék alkalmával is elhaló mosolyült arcán, — a felvonás után, az ültözében, — miután mindig együtt ültünk — így szólott: „Kedves Béluskám! ez ma az utolsó játék. Én nap után hat hétra már csak volt Rónai! — Másnap ágyba fekvő beteg lett s nem kelt föl többé soha sem. Betegsége alatt, midőn láza folyton növekedett, szüntelen műszerepeit játszta — álmában a művészet volt! — Ebben a halálé — — Hogy mennyire becsülték, tisztelték, szerettek Rónait s váradiak, bizonyítja azon óriási részvét, melyet temetés alkalmával a nagy közönség nyilvánított. Egész Nagyvárad színe java ott volt, legalább is tízezrek ember adta meg a feledhetetlen nagy művészek az utolsó tiszteletet.

(Vége köv.)

lista tagjainak névsorát. Kevés kivétellel olyan neveket méltóztatik találni ott a „szemlélet”-nek, akiknek elei már századokkal azelőtt előfordultak Debreczen város annalesseiben. Hogy új emberek is szerepeljen a közéletben, az ipar és kereskedés terén, az természetes következménye az új idők haladó szellemének, de senki nem mondhatja, hogy ezek leszorították a régi törzsköcs családokat a szereplés teréről és vagyonosadók emezeknek érzékeny kárára történt volna.

De lássuk ezek után, vajon Kolozsváron nem lehet-e találni valóban szemetet, hogy „Szemlélet” Debreczenbe ment szepregetni? Kolozsváron még most is látszik, hogy egykor Erdélynek híres fő városa volt. Mutatja ezt egyfelől a sok intézet, mely itt összehalmozva van, másfelől a társadalmi osztály s élet. A város alaklaga a n t i k, tartalma legmoder n, más szóval: az épületek között csak elvétve akad az ujkori építészeti stíly-k egy-két példányra, de az épületeket már modern nép lakja, telve a modern nép minden bűnével. A város alapjában véve nem re a l i s, csak olyan Nagy-Várad féle, — mint Debreczenben találok mondani szokták — „p a k f o n g” város. Fény, csillogás, pompa van itt egész a szemkápráztatásig, de mindez csak mutatás, semmit nem érő külső mez, a valódi a belső szegénység eltakarására.

Hogy a várost az ujkor szelleje mennyire átjárta, mutatja az, hogy s é t a t e r e — mondhatni a városon kívül — van olyan, mely hazánkban ritkítja pártját. E sétaternek van fő, alelnöke, pénztárnoka, titkára szóval egy egész egylet van körülte, de arra már nincs gond, hogy benn a várospan a járdák mellett a p a t a k k é n t f o l y ó p i s z o k eltűnjék felszínéről.

Az utcák a lehető legszabálytalanabbak, egyikből — a másikba csak felőrai kerüléssekkel juthatni. A fásitást csak itt-ott hirdeti egy pár csemevesz gesztenyefa. Egyetlen oszlos részletét, a négyszögű főtér inaeastetikussá teszük — a közepén lévő inaeastemellé hánytvetett mérsárszék. Az utcák öntözése, — daczára, hogy a várost átszeli a Szamos, — valamint a sepregetés nagyon primitív állapotban teng. A főtéren ugyancsak vigyázni kell az embernek, hogy fel ne botoljék, mert az asphaltnak itt még nyoma sincs sehol!

A városban rend nincs, a rendörök tehát nem is örködnek a felett a mi nincs. Fényes nappal láttam egy főteri verekedést, mit tétlenül, bamba közönyvel néztek egy töképi András. Háziaszonyom keservesen panaszkodott, — nem a házúrak s asszonyok szokásos panaszkodása volt ez, — hogy a szomszédja udvaráról átfolyó piszok t ű r h e l t e n s é g é t egy évvel ezelőt kiondotta már az illetékes városi hatóság, de érdemi intézkedést mindez ideig nem tett, csupán a d ó j á t szedte be azóta négy ízben, talán végtelenig lehetne menni a hiányok s rendtelenségek felsorolásában. De nem fárasszom tovább az olvasó türelmét, örülni fogok, ha azon ezélem értem, hogy a „Szemlélet” figyelmet Kolozsvár gyenge állapotait orvoslására sikerült irányítani. Szerkesztő ur b. türelmét megköszönve, vagyok Kolozsvárt 1891. október 8. kiváló tisztelettel:

Aszaló I. B.

Megyei közigazgatási bizottsági ülés.

Debreczen. Október 12.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta ülését gr. Dégenfeld József főispán ur elnöke alatt.

Az alispáni jelentésből közöljük a következőket: A közbiztonság állapota az elmúlt hó folyamán teljesen jó volt. Tűz eset 15 volt, azonban nagyobb kárt egyik sem okozott. Az állategészségügyi jó volt, járvány sehol sincs a megye területén s nem járványos betegségek is kevés számban fordultak elő. **Ügykezelés:** Augusztusról ájtött közigazgatási ügydarab 146. Szeptemberben érkezett 823, összesen 969. Elínt. 856. Hátrány 113. **Közigazgatási bizottsági Augusztusról ájtott** 52. Szeptemberben érk. 71. Összesen 123. Elínt. 74. Hátrány 49. **Közegészségügy.** Az emberi egészségi állapot e hónap is kedvezőtlen volt. Betegeskedések nagy számban fordultak elő. A difteritis 12 haláloszt okozott, leginkább a hónap elején dühögött, később megszűnt, melynek oka az óró intézkedések szigorú keresztülvitelében rejlik. Meghalt 459 egyén, született 551. Rendkívüli haláleset 11 jelentetett be.

Börtönügy. A h.-bűszörményi fogházban aug. hó végéig fogva maradt: 30 férfi, 4 nő; szeptember hó végén volt a létszám 26 férfi, 6 nő. A munkaeredmény 43 ftt 20 kr. Fegyelmilag senki nem büntetett meg. Rend, biztonság, egészségügy, élelmezés kielégítő volt.

Közlekedés. Ugy az állami közút, mint a kiépített törvényhatósági utak jó állapotban voltak. Befolyt közmunkavállalás címén: 392 ftt 42 kr. Közúti adó címén: 19,220 ftt 35 kr. Az aug. és szept. hónap befolyt közúti adóból 33,116 ftt 23 $\frac{1}{2}$ kr az utépítési pénztárba beviteltetett.

Tanügy. Szept. hónap a tanítás megkezdett. Az iskoláztatás jeles volt 3 községben: Téglás, Sovát, Földes; jó volt 3 községben: Alsó-, Felső-Józsa, Tetétlen; elégséges 3 községben: Hadház, Nádudvar, Püspök-Ladány; rossz 5 községben: Bőszörmény,

Dorog, Szoboszló, Sámson, Vámos-Péres. Az iskola mulasztók száma volt Bőszörményben 781, Szoboszlón 579, Dorogon 572, Sámsonban 158, V.-Péresen 89.

Adóügy. Egyenes adóban befolyt 107,783 ftt 21 kr, hadmentességi adó fejében 3126 ftt 70 kr. Bélyegjövődékben 6864,75 $\frac{1}{2}$, jogilletékben 12762 12 $\frac{1}{2}$, díjjövődékben 12,93, dohányjövődékben 1479 22, határvám jövődékben 3997,90, fogyasztási adóban 12318,85, italmérségi jövődékben 11981,50. Nánás, Dorog, Hadház, B.-Ujváros, V.-Péres annyira elmaradtak az adófizetéssel, hogy ellenük a felelősség alkalmazzása kimondatott.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12. d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár a felelősek felvilágosítások ad. hétköznapokon d. e. 9—11. d. u. 3—4 órá közt; vásárnapok és ünnepnapokon d. e. 10—11 órá közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—5 óráig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nagy színházi verseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órákor a „Margit fürdő” nagytérképben.

Gróf Dégenfeld József főispán Rásó Gyula alispán és titkárja kíséretében Nádudvarra utazott az ottani főszolgabírói hivatal ügykezelésének megvizsgálása végett.

Szakzsó Rezső emlékirata. Főt. Szakszó Rezső prépost plebánus, mint már említettük, külön emlékiratot dolgozott és nyomtatott ki a pátronatus vitás kérdéséről, amelyben a kath. egyház szempontjából kétségtelennek állítja, hogy Debreczen város kegyura a helybeli kath. egyháznak. Ezt az emlékiratot a főt. ur ma több városi tisztviselőnek és a bizottsági tagoknak megküldötte.

Szerencsétlen vadász történt vasárnap a nagyerdőn. P. I. tekintélyes üveges fia nyúl vadászaton sürrettel hátra lötve véletlenül F. B. szintén üvegesnek a fiát. A szándékosság teljesen ki van zárva, miután a két ifju nem csak jó barát, de rokon is volt. Képzhető a tettes kétségbeesése, a ki mindenképen segíteni igyekezett sebesült barátján, kit beszárítottak a városba és itt orvosi ápolás alá vették.

Életben maradásához kevés a remény, mert 37 sűrűt ment a hasába, kettő a tüdejébe. P. I. ma feljelentette magát a debreczeni kir. törvényszéknél. A törvényszék áttette az ügyet a kir. ügyészségre. A köztisztletben álló két család két gyermekének e balesete városi szerző mély részvétet keltett.

Tanácskozások a zsinat előtt. Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző tegnap kapta az értesítést Budapestről, hogy az egyetemes konvent november 5-dikén kezd meg üléseit Budapestben. Megelőzőleg 3. 4-dikén a zsinati előkészítő nagy bizottság üléseket és fogja tárgyalni az egyházkerület véleményét a zsinati törvényjavaslata vonatkozásig. Nov. 2-dikén pedig a két testvér protestáns-egyház — ev. ref. és ág. ev. — püspökei és főgondnoki tanácskoznak a zsinatok megnyitási ünnepeiről és arról, minőden ünnepeztessék meg az 1790/91. XXVI. t. cz. megalkotásának 100-dik évfordulóját.

Iskolalátogatók. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a t i s z a n t u l i e v. r e f. egyházkerület főhatósága alá tartozó debreceni és hódmezővásárhelyi főgymnáziumokra, valamint a hajdúböszörményi, karcagi, kisujszálási, mezőtúri és hajdúnánaai gymnáziumokra nézve B é k é s y Gyula debreczeni tan. főgizogatót iskolalátogatóvá és ezekben az állami főfelügyelet gyoatlásával bízta meg az 1891/92. tanév tartamára. Ugyancsak Békési Gyulát bízta meg a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület főhatósága alá tartozó sárospataki és miskolci főgymnáziumokra, továbbá a szarvasi és nyiregyházi ág. ev. főgymnáziumokra nézve.

Az első debreczeni takarékpénztár mint már írtuk, felterjesztéssel élt a kereskedelemügyi miniszter azon 6141/891. sz. rendelete ellen, amely az összes részvénytársaságokat, pénzüzeteket iparigazolvány váltására kötelezi. A kereskedelemügyi minisztertel tegnap leérkezett a válasz a városi tanácshoz. A miniszter utasítja a tanácsot hogy ezen ügyben az 1884. XVII. t. cz. 166 §-nak megfelelőleg illetékes másod fokú határozatot hozzon s a felfolyamodás jogosultságára az illető takarékpénztárt figyelemztesse.

Török vendégnök Minden 5—6 évben van Debreczennek egy érdekes vendége: Musztafa Emin dervis, egy 76 éves török szerzetes Bagdadból, a ki a rengeteg utat gyalog szokta megtenni, hogy Budán meglátogassa Gül-Baba sírját.

A szegény öreg török nem sajnálja a talpait és mert Magyarországot nagyon szereti, itt még varga-betiket is csinál. Már vagy négyször volt honunkban az öreg és ez alatt tökéletesen megtanult magyarul. Debreczen és annak hatóságát nagyon szereti az öreg dervis és soha sem mulasztja el valami csekély ajándékokt hozni: egy fogpiszkálót, egy csibukot, és pedig S i m o n f y Imre polgármesternek és B o c z k ó Sámuel főkapitánynak, a kik aztán ötszörös árát

ajándékozzák oda neki pénzben, mit a dervis csak azért fogad el, mert pénzre szüksége van zeut utjában.

Tegnap is kapott az említett két úrtól néhány forintot. Ki is nyilatkoztatta az öreg, hogy nincs több olyan ország, mint Magyarország, mert itt a szegény idegen is szépen megélhet. Kérte is ugyanok a próféta ajándékát Magyarországra. Debreczenből Szolokra kutyagol az öreg dervis, onnan pedig Budára és elmondva imáját a Gül Baba sírján újra visszaindul galog Bagdádba.

Minden esetre ritka dolog, hogy 76 esztendőös öreg emberilyen óriási utba merjen fogni és pedig per pedes apostolorum.

Bolla Kálmán tábornok nevenapja alkalmából ma délelőtt 1/2 12 órákor tisztelgett a tábornoknál egy a közös hadsereg, mint a honvédség tisztikara, kiknek szerencsés kivá-natait a tábornok szívesen fogadta.

Révész Bálint temetéséről írt tegnap referádánkól kimaradt, hogy a temetésnél az izraelita hitközséget ötven tagú képviselőtestületi küldöttség képviselte D r u c k e r Mór hitközségi elnök vezérlése alatt, — a Kheva Khadisa Szent egylet küldöttségét pedig K a t z Jakab vezette. Az özvegyház pedig részvételről intézett ügy a hitközségi képviselőtestület, valamint az egylet is.

A debreczeni jótékony nőegylet kegyelele. A Nőegylet vasárnap tartott választmányi ülésén kegyelelesen emlékezett meg boldogult Révész Bálint püspökről, aki a a hatvanas években tevékeny részt vett az egylet alapításában és években keresztül buzgón viselte a titkári tisztelet. Emlékét az egylet jegyzőkönyvileg fogja megörökíteni; özvegyének pedig küldöttség által tejezi ki igaz részvétét a nagy vesztéséig felett.

A telefon terjedése. Mint már említettük, a telefon öröndetesen terjed Debreczenben. A 97 állomás most már kevés és a miniszter leküldte V á t e r József postá és távírdai főmérnököt, hogy az újabb nyomjelzést, illetve közigazgatási bejárást megjepte. Ez tegnap délután történt meg B o c z k ó Sámuel főkapitány közbenjöttével. A telefon új ágai lesznek: a központtól a burgondia-utczán át a Csapó utczára és ugyancsak a központtól a csegléd-utca másik oldalán, hol eddig nem volt telefon vezeték. A vezeték felállítására ellen sehol sem emeltek kifogást.

Öngyilkosság. Molnár Bálint 61 éves bűszörményi földműves folyó hó 5-én a „homo-közölőskert” egyik kútjába ugrott, s mire észrevették, meg is halt. Allitóltag gyujtogatási mánia vette elő s ilyen állapotában meggyújtott egy pajtát s a bűntétéstől való féltében követte volna el az öngyilkosságát.

A fővárosi vigszínház és Debreczen város. A fővárosi vig színház egylet elnöke gróf Keglevich István lelkes hangú megkeresést intézett Debreczen város községéhez azon kérelemmel, hogy Debreczen város alapító tagul lépjen be a vigszínház egyesületbe, amelynek huzafias czélja a fővárosi magyarosodását elősegíti vigszínházának építése. Hasonló megkeresés ment az összes vármegyékhez és törvényhatósági joggal bíró városokhoz.

Szatmári is Révész Bálint halála általános és mély részvétet támasztott. A ref. templomban Tabajdi Lajos emelkedett szellemű gyászbeszédet tartott, melyet diszes nagy közönség, a főgimnázium, a ref. felső leányiskola és az elemi iskolák tanárai, tanítói és névndékei hallgattak. A főgimnáziumra és leánynevelőre gyászbőlögöt tüztek; ezek tanárkarai özvegyéhez részvétiratot intéznek. A temetés óráján a haragokat meghuzták s a temetésen az egyháztanáos, a gimnázium és a felső leányiskola küldöttségek által képviseltették magukat.

R kath. felsőleányiskola Debreczenben. Özv. Svetichné, egy gazdag urnő, évekkel ezelőtt olyan rendeltetéssel hagyta piacuztatni két régi, mindamellett értékes házáat a helybeli r. kath. egyházza, hogy annak jövedelméből egy felsőbb felekezeti leánynevelőintézetet tartanak fel. Ugy látszik a r. katolikus egyház nem is soká fogja halasztani az intézet felállítását, s maga Schlauch Lőrincz nagyváradai püspök is melegen érdeklődik az ügy iránt. A múlt héten Aradon időzven, Jánosy Dümjén minorita rendfőnök előtt akként nyilatkozott, hogy a temesvári „szt. Vincze leányai” czimelű apácák közül többet át akar helyezettetni Debreczenbe az itt nem sokára létesülő felsőbb leányképző intézethez.

A szesz és dohány csempészlet meg akadályozása. Az új italmérségi jövődékről szóló törvény életbe lépte következtében a szesz-csempészletnek s egyuttal a dohány-csempészletnek is a hazai vasutakon leendő megakadályozása czéljából a kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, a m. kir. államvasutak igazgatóságára a rendeletet az összes vasuti alkalmazottakkal közölven, egyuttal utasította őket, hogy a pénzügyőri biztosokat, kik most fel vannak jogosítva menetközben is a vonatok kutatásukat eszközölni, minden tekintetben kímélésük s maguk is kövessenek el mindent a csempészlet meggátolására.

Kereskedelmi esti szaktanfolyamat nyitnak f. hó 17-én, szombaton, felnöttek részére kereskedelmi akadémiákon, melynek tantárgyai a kereskedelem és levelezés, keresk. számtan meg könnyvitel Tandij 20 ftt. Az előadások

megkezdése közzhatnak b

— A v. tanács a jöv. városi közép-tégla menny-saját téglaiv valamennyi, megkezdetté millió tégla régi téglaiv milliót el is is rendelke-litio. A körke-iden; ennek Minthogy az indult meg, tégla megsze-rtébb. tern-radht és ebb-adszatott a szükséglet- jövő évben villonja, a-lyekre az a h e t e n d i millió tégla-g y a l o g (szükséglet-kezdik a fi-kei 1/2 m-kisebb épít-Sz-tanoncz isk-leményi-ségvetés te-az iparos-szervezend-ék az a szi-ban lévő ip-kei képez-fognak sze-a miniszter-van-é. Na-mégis nem-lenni, hogy-tassék. M-rajzatnitás-az iparosta-további kil-lyamok mű-esére üdv- — A

Debreczen kiépítését. Az építés-fő az utép-is tette 1-évente csat-szuságu ut-ka szára néz-a guti va-mérnöki hi-elkészítve-városi tana-

— Kis-látszik eles-vagy a nyozt fel akat-a jegy nem-óket. Háro-szbebt, ele-kiavallata. hogy egy-a jegyet é

— Ha-vettük: I-tudatjuk a-illetőleg p-nak Vági s-asszonynak-7-ik évéba-után törté-maradvány-fognak p-örök nyug-tétele rok-vővölök-juk. Debr-és gyerme-

— A-éves öreg-ker kapta-rendszabá-lump. Bev-osmába é-meghal éb-megettek-kosarat, t-anyját is-facsákja? biz é- tudok, k-persze a k-az ilyen-többé a r-nem csinál-

— T-társulat i-ülest tart-alatt. A v-tartandó v-választmán-költséget-két intéze-vannak V-Sándor v-

— T-2432 szá-állón álló-ten okból-lottár, m-na. A kár

Bor-kivonat.

Kitünő egészséges bor azonnali elkészítésére, mely a valódi természetes bortól nem különböztethető meg, ajánlom ezen elősmert különlegességét.

2 kiló ára (elég 100 liter bornak) 5 frt 50 kr. Vény ingyen hozzáomagoztatik. Legjobb sikerért és egészségös készítményért kezeskedem.

Spiritus-megtakarítást

elérhetni felülmúlhatlan pálinka erősítő, essenciával; ez a italnak kellemes, ízletes zamatot kölcsönöz és csak nálam kapható.

1 kiló 3 frt 50 kr. (600—1000 literre.) használati utasítással együtt.

Ezekon kívül ajálok mindenféle essenciát, rum, cognac, finom liqueurök stb. hez felülmúlhatatlan jó árában. Vények ingyen hozzáomagoztatnak. Árlapok bérmentve.

Kar Philipp Pollak.

Essenen Specialitäten-Fabrik in Prag.
Szerény képviselők kerestetnek.

6516
1891.

Arlejtési hirdetés.

A folyó évben előállítandó alábbi csatornák építési munkáinak felvállalására a folyó évi október hó 17-ik napján d. e. 11 órakor a mérnöki hivatal helyiségében tartandó nyilvános szóbeli arlejtéssel összekötött zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az előállítandó csatornák következők:

Az új kórház mellett a hadházi uton 240. folyó méter 1.20/0.80 méter belvilágu ovális csatorna, 8 drb. fiók csatornával, beömlő aknákkal és rostélyokkal.

Az ajtó utczán 150 folyó méter 1.50/1.00. méter belvilágu szintén ovális csatorna 6 drb. fiók csatornával, beömlő aknákkal és rostélyokkal.

A liba kert sarkától a Retek utczai csatornáig terjedő 55. folyó méter 0.60 méter belvilágu gyűrű alakú csatorna beömlő aknával és rostélylyal.

Ezen munkákra 5238 frt 29 kr. van előirányozva. Bánat pénz 5%, mely összeg a vállalat átadása alkalmával 10%-re egészítendő ki.

A terv, költségcsámítás és vállalat feltételek a mérnöki hivatalban megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1891. Okt. hó 8.

A városi tanács.

Bámulatosan hat.
CZERNY J. „TNNINGENE“
Legujabb, olomnélküli, ártalmatlan egyedül legjobb
hajfestőszer
haj és szakál, egymint szemöldökfestésre melylyel a leggyorsabb módon és csak egyszeri használatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényos barna vagy fekete természetes színt visszanyeri melylyel az őszülés előtt birt: a színt szappannal mosás és gőzfürdő sem változtatja. *Ára 2 frt 50 kr.*

CZERNY ERE DETI
"keleti rózsateje"
törvényesen védve.
(Original Orientalische Rosenmilch.)
a bőrnek igen finom, vakító fehérségű és oly fiatal friss színt kölcsönöz.
mely más szer által el nem érhető kitünő még májolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszín és napsütés ellen, eltávolítja a bőrnek tisztálanságát, minden sárga és barna arczszínt és egyidejűleg alkalmas minden testszere, feltétlenül ártalmatlan. *Ára 1 frt Balzsamszappn hozzá 30kr.*

Czerny J. Antal, Bécs, 1., Walfischgasse 5.
a cs. k. udv. opera közelében.
Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöletnek.

Raktár Debreczenben: Dr. Rothschnek V. gyógyszerész urnál. Miskolczon: Dr. Herz Mórész gyógyszerésznél. Ungvár: Hoffmann Béla gyógyszerésztára az arany országhoz. Kassán: Wandraschek Károly és Megai Gusztáv gyógyszerész uraknál. Szegeden: Barsay Károly gyógyszerésznél. Aradon: Elías Armin illatszerezsnél. Temesváron: Stefan J. Tarsay (Apotheker zur Marienhilf Fabrik) Budapest: Tóth József gyógyszerésztára, Király-utca 12.sz. Csak akkor valódi, ha Czerny J. Antal névvel van aláírva.

Sziveskedjék e hirdetést esetleges szükségletének fedezése végett kivágni, miután ritkán jelenik meg

Jutányos, szabott áron

kaphatók

Szabó Lajos fia

özégnél:

Divatos női ruhaszövetek kasán, flanel, moldon.

legujabb ruhadiszek,

fekete divatkelmek,

színes és fekete selymek,

mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők.

Gyermek TRICOT öltönyök.

Normal gyapju és pamut alsó-ingek,

ujjasok s nadrágok

téli harisnyák, kesztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk.

Brassói posztókban,

takarók és lópokrócokban.

Arverési hirdetmény.

Tempfli János szabóiparos, nagy-károlyi lakos közadós, csödtömegéhez leltározott kész férfi és gyermek ruhák úgy amint azok a csödteltár 1—25. tétele alatt 549 frt 90 kr. értékben összeirat-tak, a csödválasztmány határozata folytán *folyó évi október hó 15-ik napján d. e. 9 órakor* fognak Debreczenben a Rosenberg Albert özvegye és fia szállító czég üzleti helyiségében (Váradutezán) tételenként, készpénzfizetés mellett, nyilvános árverésen eladatni és a legtöbbet ígérőnek azonnali átadatni, miről a venni szándékozók ezennel értesítettek.

Kelt Nagy-Károlyban, 1891. évi október 7-én.

Dr. ADLER ADOLF
csödtömeggondnok.

Női divat terem.

Kunz József és Társa

özégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsém a n. é. hölgy közönség becses tudására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

legujabb divatkelmek

dusválasztékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját utjonnan berendezett divattermünkben

női öltözekeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állittatunk elő.

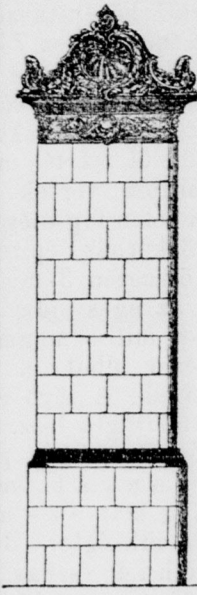
Vászon kész fehérenemű és szőnyeg

nagy raktárunk

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyujt.

KRAKÓI CSERÉPHÁLYHÁK RAKTÁRA és KÉPVISELETE.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a hirneves, eddig

KASZANYITZKY ENDRE urnál volt

krakóicserephályhák

képviseletével

Debreczen és vidéke részére

Nánassy Lajos

vaskereskedő urat

(Nagytemp'om tér 1581.)

biztam meg,

ugy nálla ezen kályhák-ból, Debreczenben

egy raktárt állítottam fel és rendelkezésre legjobb krakói kályha állítómat bocsátottam.

Szükséglet esetén kérem ő hozzá fordulni.

Teljes tisztelettel
Linkesch Samu özvegye Eperjesen.

Bécs, 1873. Erdemérem	Budapest, 1885. Nagy díszokl.	Eszék, 1889. Diszoklevél.	N Palánkán, 1887. arany érem.	London, 1878 Diszoklevél
--------------------------	----------------------------------	------------------------------	----------------------------------	-----------------------------

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi porland-czement- és vizhatlan mészgyár

BECSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbírtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vizhatlan mész

folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érd. mém.	Trieszt, 1883. Arany érm.
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	----------------------------	------------------------------

ÉRTESITES.

Van szerencsém a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemben

a legkitünőbb gyártmányu

AGYAG és majolika kályhákat

bevezettem és egy nagyobb szabásu felállított

mintakályha- valamint készletraktár fölött rendelkezem

Tekintve, hogy gyárosom a legügyesebb és legmegbízhatóbb kályhaszerelőjét bocsájtotta rendelkezésünkre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőim igényeinek tökéletesen megfelelek.

Midőn a t. építész urakat és a n. é. közönséget

AGYAGKÁLYHA RAKTÁROM

megtekintése czéljából tisztelettel meghívom, egyuttal felhívom b. figyelmüket

legdusabban felszerelt

vaskályhara ktáramra

f, szén és koaksz fűtésre.

KÉPES ÁRLAPOK BÉRMENTVE.

Tisztelettel

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA, DEBRECZEN, VÁROSHÁZ SARKÁN.